

Kasım 2014 Sayı:55

I. Çin'de Gelişmeler

o Ekonomi

o Enflasyon ve Para Politikası

o Dış Ticaret

o Yatırımlar

II. Çin'in Dış Ekonomik İlişkileri

o Avrupa ülkeleri ile ilişkiler

o ABD ile ilişkiler

o Diğer Ülkelerle İlişkiler

o Türkiye ile İlişkiler

III. Çin ve Diğer Ülkeler Arasında İmzalanan Ortaklık Anlaşmaları

MEMBER OF THE CONFEDERATION OF EUROPEAN BUSINESS (BUSINESSEUROPE)

Headquarters: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Turkey
Ankara: Iran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Turkey
Brussels: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
WashingtonD.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, WashingtonD.C.20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Beijing: Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100025, P. R. China

Phone: +90 (212) 249 19 29 **Fax:** +90 (212) 249 13 50
Phone: +90 (312) 468 10 11 **Fax:** +90 (312) 428 86 76
Phone: +32 (2) 736 40 47 **Fax:** +32 (2) 736 3993
Phone: +1 (202) 776 77 70 **Fax:** +1 (202) 776 77 71
Phone: +49 (30) 288 786 300 **Fax:** +49(30) 288 786 399
Phone: +33 (1) 44 43 55 35 **Fax:** +33 (1) 44 43 55 46
Phone: +86 (10) 6462 2066 **Fax:** +86 (10) 6462 3206
www.tusiad.org

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

I. Çin'de Gelişmeler

➤ Ekonomi

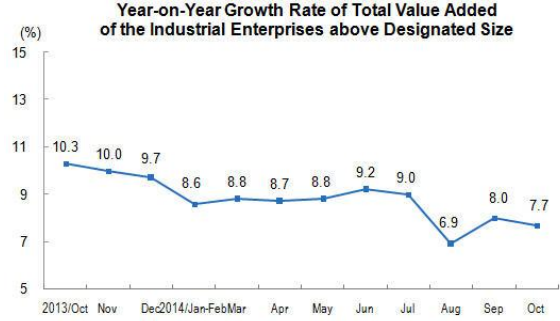
Li Keqiang: Çin hükümeti yıl sonunda %7.5 büyüyecek

Çinli Başbakan Li, 13 Kasım'da Myanmar'da düzenlenen 17. ASEAN Çin-Japonya-Kore Cumhuriyeti Zirvesi (10+3)'nde yaptığı konuşmada, 2015 yılında Çin ekonomisinde düşüş baskılarının yaşanacağını söyledi. Li, hükümetin bu alanda gerekli önemleri alacağını ve ekonomide istikrarlı gelişmenin sağlanacağını belirtti.

Li konuşmasında, ekonomideki yavaşlama trendine rağmen sağlam ekonomik temelini deşışmediğini ve ülkenin ekonominin sağlıklı gelişimini sürdürebilmek için gerekli potansiyele ve dirence sahip olduğunu sözlerine ekledi. Çin kentleşme, sanayileşme ve tarımsal alanda modernleşme sürecinden geçiyor. Bu gelişmeler yatırımların ve tüketimin artmasına olanak sağlıyor.

Li, 2014 yılı sonunda Çin'in ekonomik büyümesinin %7.5 oranında olacağını teyit etti. (1)

Sanayi İşletmeleri Katma Değeri

2014 yılının Ekim ayında, sanayi işletmeleri katma değeri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde %7.7 oranında arttı.

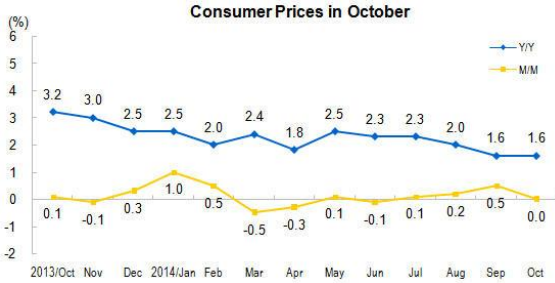
Ocak ve Ekim ayları arasında sanayi işletmeleri katma değeri bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %8.4 oranında artış gösterdi.

Yılın ilk ayında 41 sanayi dalının 39'unda bir önceki yılın aynı dönemine göre büyüme kaydedildi. Gıda ürünleri sanayi yüzde 7.3, tekstil sanayi yüzde 6.3, ham kimyasal maddeler ve kimya sanayi yüzde 9, metalik olmayan mineraller sanayi yüzde 8.7, demir içeren mineraller sanayi yüzde 4.7, demir içermeyen metallerin üretimi ve işleme sanayi yüzde 10.5, genel makina imalatı yüzde 7.8, otomobil sanayi yüzde 12.6, demiryolu, gemi inşası, havacılık sanayi ve diğer ulaşım ekipmanları üretimi yüzde 13.2, elektrikli makine üretimi yüzde 8.2, bilgisayar,

telekomünikasyon ve diğer elektronik cihazların üretimi yüzde 12.2, elektrik ve ısı üretimi yüzde 2 oranında arttı. (2)

Enflasyon ve Para Politikası

Çin Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE)

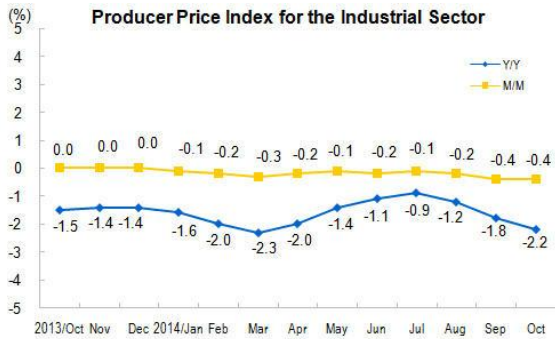

2014'ün Ekim ayında, TÜFE bir önceki yıla kıyasla % 1.6 arttı.

Şehirlerde fiyatlar %1.7, kırsal kesimlerde %1.4 oranında yükseldi. Gıda ürünlerinde TÜFE % 2.5 artarken, gıda dışı ürünlerde % 1.2 oranında artış gösterdi. TÜFE; tüketim mallarında %1.4, hizmet sektöründe %2 oranında yükseldi.

Ocak ve Ekim ayları arasında TÜFE, bir önceki yılın aynı dönemine göre, ortalama % 2.1 arttı. (3)

Çin Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE)

Bu yılın Ekim ayında ÜFE, bir önceki yılın Ekim ayına kıyasla % 2.2 düştü.

Ocak ve Ekim ayları arasında ÜFE ortalama % 1.7 oranında düştü.

ÜFE; madencilik sanayinde % 8.8, ham madde sanayinde % 3.7, imalat ve işleme sanayinde %2 oranlarında düştü. ÜFE; tüketim mallarında bir önceki yıla aynı seviyeyi korudu. ÜFE; gıda ürünlerinde, %0.2, giyim sanayinde %0.5, emtada %0.3 oranlarında arttı. (4)

Çin Mali Gelirleri

Çin Maliye Bakanlığı verilerine göre, geçtiğimiz Ekim ayında, ülkenin mali gelirleri %9.4 arttı, 1.33 trilyon yuan (216 milyar dolar) oldu. Ekim ayında merkezi hükümetin gelirleri %11.3 oranında arttı, 666.3 milyar yuan (108.3 milyar dolar) oldu. Yerel hükümetin mali gelirleri ise, geçtiğimiz ay %7.6 arttı, 661.7 milyar yuan'e (107.5 milyar dolar) ulaştı. Ekim ayında ülkenin vergi gelirleri %8.4 oranında arttı, 1.18 trilyon yuan (197.7 milyar dolar) olarak kaydedildi.

Bu yılın ilk on ayında, mali gelirler %8.1 artış gösterdi, 12 trilyon yuan'e (1.9 trilyon dolar) ulaştı. Aynı dönemde, merkezi hükümetin gelirlerinde %6.6 oranında artış görüldü, toplam 5.63 trilyon yuan (914.7 milyar dolar) oldu.

Yerel hükümetin yılın ilk on ayındaki mali gelirleri %9.8 arttı, 6.3 trilyon yuan (1.02 trilyon dolar) oldu. İlk on ayda ülkenin vergi gelirleri %7.6 artışla 10.25 trilyon yuan'e (1.7 trilyon dolar) ulaştı.

Ekim ayında, ülkenin mali giderleri %5.7 oranında düştü, 991 milyar yuan (161 milyon dolar) oldu.

İlk on ayda ise giderler, %11.3 arttı, 11.4 trilyon yuan (1.9 trilyon dolar) olarak kaydedildi. (5)

Yurtdışındaki Firmaların %41'i RMB'nin uluslararası para birimi olması yolundaki çabaları olumlu buluyor

Bank of China (BOC) Başkanı Chang Tian Guo, 1 Kasım tarihinde yurtdışında RMB'nin uluslararasılaştırılması çalışmaları ile ilgili olarak 3000 firma ile yapılmış anket sonuçlarını açıkladı. Anket sonuçlarına göre; katılımcıların %41'i RMB'nin uluslararası para birimi yapılması yönündeki çabaları olumlu bulduklarını belirtti.

Tian, RMB'nin deniz aşırı işlemlerinin bu yıl %30 arttığını söyledi. Tian, ayrıca bu yılın ilk 10 ayında deniz aşırı RMB bonolarının değerinin 775.9 milyar yuan (126 milyon dolar) olduğuna dikkat çekti.

BOC'nın anket sonucuna göre, 2013 yılında %87 yerel işletme ve %65 yabancı firma deniz aşırı işlemlerinde RMB kullanmıştır. (6)

➤ Dış Ticaret

Çin Dış Ticaret Hacmi

Çin Gümrük İdaresi verilerine göre, bu yılın Ekim ayında Çin'in dış ticaret hacmi bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %8.4 oranında arttı, 2.2664 trilyon yuan oldu. İhracat %11.5 oranında hızlı bir artış gösterdi, 1.2725 trilyon yuan oldu. İthalat %4.6 oranında arttı, 993.9 milyar yuan olarak kaydedildi. Ülkenin ticaret fazlası %45.2 arttı, 278.7 trilyon yuan'e ulaştı.

Dolar bazında rakamlara bakıldığında; Ekim ayında Çin ticaret hacmi %8.4 arttı, 368.33 milyar dolar oldu. İhracat %11.6 oranında arttı, 206.87 milyar dolar oldu. İthalat %4.6 oranında artışla, 161.46 milyar dolar olarak kaydedildi. Ülkenin ticaret fazlası %46.3 oranında arttı, 45.41 milyar dolara ulaştı.

Yine dolar bazında rakamlar temel alınarak: Ekim ayında, Çin'in Asya Pasifik, ASEAN ve Kuzey Kore ve Avrupa'ya gerçekleştirdiği ihracat hızlı bir artış gösterdi. Ekim ayında Tayvan,

Hong Kong, ASEAN, Kuzey Kore ve Yeni Zelande'ya ve Amerika'ya yapılan ihracat sırasıyla; %28, 24. %6, %18.6, %13.4, %10.7 ve %10.2 oranlarında arttı. Bu ülkelerle yapılan ihracatın Çin'in toplam ihracatındaki payı %52.5 oldu.

Rusya ve Avrupa'ya yapılan ihracat da sırasıyla %7 ve %4.8 oranlarında arttı.

Ülkenin Ekim ayında gerçekleştirdiği ithalata bakıldığında; ASEAN, Kuzey Kore ve Avrupa ile yapılan ithalat sırasıyla %25.4, %12.3 ve %10.4 oranlarında arttı. (7)

Çin Ticaret Bakanlığı "Çin Dış Ticaret Gelişimi Raporu"nu yayımladı (2014 Sonbahar)

Çin Ticaret Bakanlığı (MOFCOM) 6 Kasım tarihinde, Çin'in dış ticaret gelişimini anlatan bir rapor yayımladı. Raporda, bu yılın ilk üç çeyreğinde ülkenin sergilemiş olduğu dış ticaret performansı değerlendirildi, dış ticarete bu yıl sonunda ve 2015 yılında erişilecek hedefler değerlendirildi.

Rapora göre, ülkenin dış ticareti yılın ilk çeyreğinde gerek yurt içinde gerekse yurtdışında zorlu bir dönem geçirdi. Bu dönemde Çin hükümeti farklı politikaları uygulamaya koyarak bir dizi önlemler

aldı ve zamanlı yapılan düzenlemelerle ülkenin dış ticareti gelişimini sürdürdü.

Rapora göre, Çin'in 2014 yılı dış ticaret gelişimi, dünya ticaretinin gelişim hızından;hatta gelişmiş ekonomilerin dış ticaret gelişiminden daha fazla oldu.

2015 yılında, ülkenin dış ticaretinde bazı riskler ve belirsizlikler bekleniyor. Ülke içi ticaretin gelişimi istikrarlı olacak, ancak gelişim hızındaki düşüş trendi sürecektir. 2015 yılında Çin'in dış ticaretinde karşılaşılabilecek sorunlar: Dış talepte hızlı bir artış olmayacak, Çin'in rekabet gücündeki dönüşüm nistebeten az olacak, ticari anlaşmazlıklar dış ticaretin gelişiminde önemli bir engel olacak.

Raporda; Çin hükümetinin dış ticarete karşılaşılabilecek karmaşık duruma ve sorunlara çözüm getirmek için bir dizi önlemler alacağı, yeni politikaları uygulamaya koyacağı, rekabet gücünü arttırmaya yönelik önemli çalışmalar yapacağı belirtildi. Öte yandan, Bakanlık ticari anlaşmazlıklara karşı hazırlıklı olunacağını, finansal hizmetlerde iyileştirmeler yapılacağını belirtti. (8)

➤ Yatırımlar

Çin'e yapılan Yabancı Direkt Yatırımlar (FDI)

2014 yılının Ocak-Ekim ayları arasında Çin'de kurulan yabancı işletmelerin sayısında bir önceki yılın aynı dönemine göre %5.8 oranında artış görüldü. Toplam 19,239 adet yabancı sermayeli işletme kuruldu, reel sektörde yapılan yatırımların değeri 590.72 billion yuan oldu. Dolar bazında rakamlara bakıldığında ilk on ayda ülkeye reel sektörde yapılan direk yabancı yatırımlar %1.2 oranında düştü, 95.88 milyar dolar oldu.

Ekim ayında, toplam 1992 yabancı firmaya kuruluş için onay verildi. Ülkeye reel sektörde giren yabancı sermaye 52.62 milyar yuan olarak kaydedildi. Dolar bazında FDI %1.3 oranında arttı, 8.53 milyar dolar oldu.

2014 yılının Ocak ve Ekim ayları arasında 10 ülke ve bölgeden (Hong Kong, Tayvan, Singapur, Güney Kore, Japonya, Amerika, Almanya, İngiltere, Fransa ve Hollanda) Çin'e yapılan direk yabancı yatırımlar bir önceki yıla kıyasla %1.2 oranında arttı, 90.35 milyar dolara ulaştı. Bu ülkelerin Çin'e giren toplam yabancı sermayedeki payı % 94.2 oldu.

Güney Kore ve İngiltere'den yapılan direk yabancı yatırımlarda sırasıyla %26.4 ve %32.4 oranlarında

artış görüldü. Bu ülkelerden Çin'e yapılan direk yatırımların toplam değeri sırasıyla 3.29 milyar dolar ve 1.18 milyar dolara ulaştı.

Japonya ve Amerika'dan ülkeye yapılan yatırımlar sırasıyla %42.9 ve %23.8 oranlarında azaldı. AB 28 üye ülkesinden ve ASEAN'dan ülkeye yapılan FDI sırasıyla %16.2 ve %15.2 azaldı, yatırımların toplam değeri yine sırasıyla 5.38 milyar dolar ve 5.41 milyar dolar olarak kaydedildi. (9)

Çin'in Yurtdışı Yatırımları (ODI)

2014 yılının Ocak-Ekim ayları arasında, Çinli yatırımcılar toplam 154 ülke ve bölgede toplam 4977 şirket ve projeye yatırım yaptı. Reel sektörde yapılan yurtdışı direk yatırımlarının değeri bir önceki yıla göre, %17.8 oranında arttı, 81.88 milyar dolar oldu. (503.15 milyar yuan)

Geçtiğimiz Ekim ayında, Çinli firmaların gerçekleştirdiği deniz aşırı reel sektör yatırımları %12.2 azaldı, toplam 6.92 milyar dolar olarak kaydedildi. (42.42 milyar yuan)

Ocak ve Ekim ayları arasında, Çinli firmaların Hong Kong, ASEAN, AB, Avustralya, Amerika, Rusya ve

Japonya'da gerçekleştirdiği deniz aşırı yatırımlar 60.82 milyar dolara ulaştı. Bu bölgelere yapılan yatırımların Çin'in tüm yurtdışı direk yatırımlarındaki payı %74.2 oldu. Aynı dönemde Hong Kong'a yapılan yatırımlar %22 oranında arttı.

AB ve Japonya'ya yapılan direk yatırımlarda sırasıyla %192.6, %128.6 oranlarında artış kaydedildi. Çin'den ASEAN'a yapılan direk yatırımlar, %3.9 arttı, 3.99 milyar dolar oldu. Amerika'ya yapılan deniz aşırı yatırımlar %30.5 oranında arttı, 4.19 milyar dolara ulaştı. Çinli firmaların Avustralya'ya yaptığı yatırımlarda ise %16.7 oranında düşüş oldu. Aynı şekilde Rusya'ya yapılan yatırımlar %78.8 oranında düşüş gösterdi.(10)

Xi Jingpin: Çin'in yurtdışı yatırımları önümüzdeki 10 yılda 3 katına çıkacak

Çin Devlet Başkanı Xi Jingpin; APEC Liderler toplantısının açılış konuşmasında, Çin'in yurtdışı yatırımlarının önümüzdeki 10 yıl içerisinde 1.25 trilyon dolara ulaşacağını belirtti.

Xi, 2005 yılından bu güne Çin'in en çok yatırım yaptığı toplam 10 ülke ve

bölgenin 6'sının APEC üyesi olduğunu sözlerine ekledi.

Çin'in deniz aşırı yatırımlarının geçtiğimiz dokuz buçuk yılda 200 milyar dolardan fazla oldu. Önümüzdeki beş yıl içerisinde Çin'in ithalatının 10 trilyon dolara, yurtdışına giden Çinli turist sayısının 500 milyon dolara ulaşacağı tahmin ediliyor.

Konuşmasında ülkede yapılan reformların arttırılacağına da dikkat çeken Xi, özellikle hizmet sektöründe açılımlar yapacaklarını söyledi.

İnovasyona dayalı bir gelişim modeli, reformlar bu yıl Çin'de düzenlenen APEC toplantılarının temel konularından biri oldu.

Xi; "Asya Pasifik Serbest Ticaret Bölgesi (FTAAP) ile ilgili çalışmalara bu yıl içerisinde başlanacağını da sözlerine ekledi. (11)

Çin'in Dış Ekonomik İlişkileri

➤ Avrupa ülkeleri ile ilişkiler

Volkswagen Çin'in kuzeyinde oto yedek parçası fabrikası kurdu

Volkswagen, Çin'in Tianjin kentinde oto yedek parçası üretmek için yatırım yaptı.

Yatırım miktarı 265 milyon AVRO (325.7 milyon dolar) olan bu proje firmanın

Çin'deki 18. fabrikası oldu. Proje kapsamında, doğrudan vites değiştirmeli şanzıman üretimi yapılacak. (12)

Çin-Avrupa Forumu'na kutlama mesajları

Çin Başbakanı Li Keqiang, Brüksel'de düzenlenen Çin-Avrupa Forumu'na kutlama mektubu gönderdi.

Çin ve Avrupa Birliği'nin küresel siyasi ve ekonomik düzende iki önemli güç ve Asya ile Avrupa'da istikrarın ve güvenliğin kararlı koruyucusu olduğuna işaret eden Li, iki tarafın da küresel sorunlarla mücadelede büyük rol oynaması gerektiğini vurguladı. Başbakan Li Keqiang, Çin'in öteden beri AB'ye büyük önem verdiğini ve Avrupa'daki entegrasyon sürecini desteklediğini dile getirdi. Li, Çin ve AB'nin karşılıklı saygı ve güvene, ortak kazanca dayanan iyi ortak, aynı zamanda dışa açılma ve inovasyon alanında öncü olması gerektiğini sözlerine ekledi.

AB Komitesi Başkanı Jean Claude Juncker de foruma kutlama mektubu gönderdi. Juncker, Çin'le tüm alanlarda işbirliğini güçlendirmeye, 2015 yılında birlikte, iki taraf arasındaki diplomatik

ilişkinin kuruluşunun 40. yıldönümünü kutlamaya hazır olduklarını söyledi. (13)

Amerika ile ilişkiler

Çin ve Amerika karşılıklı olarak iş, turist ve öğrenci vizelerinin süresini uzatacak

Çin ve Amerika karşılıklı olarak; iş ve turist vizelerinin süresini en fazla 10 yıl geçerli olmak üzere uzatma ve çoklu giriş imkanı sağlama kararı aldı. İki taraf anlaşmanın şartlarını en kısa zamanda tamamlayacak. İkili vize uzatımının halklar arasındaki iletişimi arttıracığına ve her alandaki ikili ilişkilerin gelişimine katkıda bulunacağına inanılıyor. (14)

Amerika Çin'den gelen lastiklere artı vergi yükleyecek

Amerika Çin'de üretilen lastiklere ekstra tarife yükleyeceğini açıkladı. Geçtiğimiz Ekim ayında Amerika, lastik sektöründe giderek azalan iş imkanları sorununa önlem almak amacıyla, Çin'den gelen lastiklere yönelik soruşturma başlattı. Çin'de düzenlenen APEC toplantılarında, Çin ve Amerika arasında toplam 200 teknoloji ürününde vergi muafiyeti yapılması konusunda mutabık kalınmış, ancak iki ülke ticari engeller konusu çözüme kavuşturulmamıştı.

Amerika Ticaret Bakanlığı, Çin yapımı binek otomotiv ve hafif ticari kamyonet

lastiklerinin sübvansiyeye edilerek haksız rekabet oluşturduğunu belirtti ve üreticiye bağlı olarak Çin'den gelen lastiklere %17.7 ve %81.3 oranları arasında değişen tarifeler uygulanmasına karar verdiklerini açıkladı.

Önümüzdeki yıl; Cooper Tire & Rubber Co. ve Cooper Kunshan Tire Co. Ltd. Amerika'ya gönderdikleri lastikler için %12.5 oranında vergi ödemek durumunda kalabilecek.

Amerika Çin'in en fazla lastik ihracatı yaptığı ülke. Amerika'daki lastiklerin %50'si ülkeye Çin'den ihrac ediliyor. (15)

➤ Diğer ülkeler ile ilişkiler

Çin ile Rusya arasında turistik faaliyetler canlandı

Çin ve Rusya arasında turistik faaliyetler hayli yoğunlaştı. İki ülke arasında son iki yıl içinde 400'den fazla turizm etkinliği düzenlendi.

Çin-Rusya-Moğolistan Turizm Karma Toplantısı kısa süre önce yapıldı. Rusya Federal Turizm Müsteşarlığı'ndan bir yetkili toplantıda yaptığı konuşmada, söz konusu etkinlikler sayesinde Çin ve

Rusya arasında turizm sektörleri arasındaki temas ve işbirliğinin zirveye ulaştığını, Çin ile Rusya'nın birbirleri için önemli ziyaretçi kaynağı ve turistik destinasyon haline geldiğini söyledi.

Aynı yetkili, 2008-2013 yıllarında Rusya'ya giden Çinli turist sayısının 127 binden 372 bine yükseldiğini, 2014 yılının ilk yarısında Çin'in, Rusya'nın birinci büyük turist kaynağı haline geldiğini belirtti.

2010 yılından itibaren Rusya'dan Çin'e yıllık ortalama 2 milyon turist geliyor. Böylece Rusya, Çin'in üçüncü büyük turist kaynağı oldu.

Çin ve Rusya'nın ilerleyen günlerde turizm alanında temas ve işbirliğini yoğunlaştırması ve tesisleri iyileştirmesi bekleniyor. İki ülkenin geniş katılımlı etkinlikler düzenlemesi, sağlık turizmi ve gençlere eğitim amaçlı geziler gibi yeni tip turizm programlarına yönelmesi planlanıyor. (16)

Çin ve Kore Cumhuriyeti Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakereleri Tamamlandı

10 Kasım tarihinde, Çin Devlet Başkanı Xi Jinping, Kore Cumhuriyeti Devlet Başkanı Park Geunhye ile Pekin'de

görüştü. Görüşmede iki lider STA'ya ilişkin müzakerelerin sonuçlandığını açıkladı. Toplantı sonrası, Çin Ticaret Bakanı Gao Hucheng ve Kore Cumhuriyeti Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanı Yoon Sang-jick toplantı sonuçlarını not alarak müzakerelerin sonlandırıldığını belirtti.

Anlaşma sonuçlarına göre; pekçok sektör anlaşmadan fayda sağlayacak. Ticarete %90 üründe vergi muafiyeti olacak. Anlaşma ayrıca, mal ticareti ve hizmetleri, yatırım, menşei kuralları, 21. Yüzyıl ticari ve ekonomi sorunları olan rekabet gücü politikaları, devlet ihaleleri ve çevre vb. gibi 17 farklı alanı da kapsıyor. (17)

Çin-Sri Lanka serbest ticaret görüşmelerinde ilerleme

Çin-Sri Lanka serbest ticaret bölgesine ilişkin ikinci tur görüşmeler bugün Beijing'de sona erdi. Görüşmelerde olumlu ilerleme kaydedildiği bildirildi.

26 Kasım'da başlayan görüşmelerde, mal ve hizmet ticareti, yatırım, ekonomik ve teknolojik işbirliği, menşei kuralları, gümrük prosedürleri, ticaretin kolaylaştırılması, teknik nitelikteki ticaret engeli, sağlık önlemleri, ticari yardım ve anlaşmazlıkların çözülmesi gibi konular ele alındı.

Çin-Sri Lanka serbest ticaret bölgesine ilişkin görüşmeler, Çin Cumhurbaşkanı Xi Jinping'in Eylül ayında yaptığı Sri Lanka ziyareti sırasında iki lider tarafından birlikte açıklanmıştı. (18)

APEC'ten 25. yıl bildirisi

Beijing'de dün sona eren APEC 22. Liderler Gayriresmî Toplantısı'nın ardından liderler deklarasyonu ve ortak bildiri yayımlandı.

Toplantıların sonunda, "Beijing Gündemi: Bütünleşmiş, Yenilikçi ve Birbirine Bağlı Asya-Pasifik" başlıklı APEC Liderler Deklarasyonu ile APEC'in kuruluşunun 25. yıldönümü dolayısıyla "Geleceğe Dönük Asya Pasifik Ortaklığı Kuralım" başlıklı bir ortak bildiri onaylandı.

Bildiride, 25 yılda Asya-Pasifik bölgesindeki en üst düzeyli, en kapsamlı ve en etkin bölgesel ekonomik işbirliği forumu hâline gelen APEC'in üyelerinin dinamik ve refah içinde gelişen bir Asya-Pasifik bölgesini ortaklaşa inşa etmek için çabaladıkları kaydedildi.

Bildiride, üyeler, APEC'in tarihî başarıları temelinde, karşılıklı saygı, güven, hoşgörü, işbirliği ve ortak kazanç gibi

ilkelere dayanarak, geleceğe yönelik Asya-Pasifik Ortaklık İlişkileri'ni ortaklaşa inşa etme taahhüdünde bulundu.

APEC üyeleri, "Asya-Pasifik Serbest Ticaret Bölgesi'yle ilgili Beijing Yol Haritası'nın hayata geçirilmesine hız verilmesi, ilgili sorunlar hakkında ortak araştırma yapılmasında anlaştı. Üyeler, "APEC'te Bağlantı Şebekesi Haritası" hedefine 2025 yılından önce ulaşılmasında da mutabık kaldı.

Ortak bildiride, ayrıca üyelerin, APEC'nin önümüzdeki 25 yıldaki işbirliği için çaba göstererek, ortak gelişme, refah ve ilerleme gibi hedefleri gerçekleştireceğine işaret edildi.

Diğer yandan, toplantılara katılan APEC liderleri, geleceğe dönük Asya-Pasifik Ortaklık İlişkileri'ni inşa ederek, dışa açık bir Asya-Pasifik düzeni kuracaklarını dile getirdi.

Liderler, bölgenin küresel büyümenin motoru konumunu sağlamlaştıracığı ve gelecekteki işbirliği için yeni bir sayfa açarak, ortak refahı gerçekleştireceğini ifade ettiler. (19)

➤ Türkiye ile İlişkiler

Türkiye-Çin Ticaret Rakamları

Türk İstatistik Bürosu verilerine göre, geçtiğimiz Ocak ve Haziran aylarında iki ülke ticaret hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %3 düştü, 13.42 milyar dolar oldu. Türkiye'nin Çin'e yaptığı ihracat %17.4 oranında düştü, 1.46 milyar dolar oldu. Çin'in Türkiye'ye yaptığı ihracat %0.8 azaldı, 11.96 milyar dolar oldu.

Türkiye'nin Çin'e verdiği ticaret açığı aylarında %2 arttı, 10.5 milyar dolar olarak kaydedildi. Bu yılın Mayıs sonunda Çin; Türkiye'nin 17. en büyük ihracat pazarı olurken, 2. en büyük ithalat pazarı oldu.

Maden ürünleri, Türkiye'nin Çin'e olan ihracatında diğer yıllarda olduğu gibi en fazla paya sahip olan ürün oldu (%64.9). Kimyasallar ise %11 oranında pay ile ikinci sırada yer aldı.

Tekstil ürünleri 3. Sırada yer aldı. Çin'e toplam 130 milyon dolar değerinde tekstil ihracatı yapıldı. Tekstil ürünleri Türkiye'nin Çin'e yaptığı ihracatta %8.7 oranında paya sahip oldu. (20)

Türk Lirası, Amerikan Doları ve AVRO karşısındaki Çin Yuan (RMB) kuru (02.12.2014) (21)

➤ Çin ve Diğer Ülkeler Arasında İmzalanan Ortaklık Anlaşmaları

- Fransız Danone, Çin marketinde daha fazla paya sahip olabilmek için, bebek maması üreticisi Yashili International Holdings'in %25 hissesini 437 milyon Avro'ya (550 milyon dolara) satın aldı. Yanshili International Çin'in süt ve süt ürünleri alanında en büyüklerden biri olan Meng Niu'ya ait. Danone'nin Çinli Mengniu'da %10 oranında hissesi bulunuyor.(22)
- 11 Kasım; Fosun International Avustralyalı Roc Oil'i 2.36 milyar yuan'e (385 milyon dolar) satın aldı. Anlaşma sonucunda, Fosun International Roc Oil'in toplam %92.6 oranında hissesine sahip oldu. Bu satın alma işlemi ile

---

Türk Lirası	2.76964
Amerikan Doları	6.14787
AVRO	7.64610

Fosun ilk kez yurtdışı enerji sektöründe gelişim sağlayacak.(23)

- 18 Kasım; Çinli HNA Group, İspanyol NH Hotel Group'un %8.3'lük hissesini İtalyan Banka Intesa San Paola'dan satın aldı. Bu satın işleminin ardından, Çinli firmanın NH Hotel Group'a ait hissesi toplam %29.5'e çıktı. (24)
- 19 Kasım; Hebei Steel İsviçreli Duferco International Trading Holding'in %51 hissesini satın aldı. Bu satın alma işlemi ile Çinli firma yurtdışı pazarlardaki payını daha da arttırmayı planlıyor. (25)

Kaynaklar

1. http://jjckb.xinhuanet.com/2014-11/14/content_527255.htm
2. http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/201411/t20141113_637137.html
3. http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/201411/t20141110_636069.html
4. http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/201411/t20141110_636071.html
5. http://gks.mof.gov.cn/zhengfuxinxi/tongjishuju/201411/t20141114_1158303.html
6. <http://finance.chinanews.com/cj/2014/11-01/6740209.shtml>
7. <http://www.mofcom.gov.cn/xwfbh/20141118.shtml>
8. <http://www.mofcom.gov.cn/article/ae/ai/201411/20141100789368.shtml>
9. <http://www.mofcom.gov.cn/xwfbh/20141118.shtml>
10. <http://www.mofcom.gov.cn/xwfbh/20141118.shtml>
11. http://www.chinadaily.com.cn/china/2014-11/09/content_18889892.htm,
<http://www.ftchinese.com/story/001059035#adchannelID=1300>
12. http://news.xinhuanet.com/fortune/2014-11/04/c_1113113410.htm
13. <http://turkish.cri.cn/781/2014/11/18/1s164392.htm>
14. <http://english.peopledaily.com.cn/n/2014/1110/c90000-8807339.html>
15. <http://www.chinairn.com/news/20141126/095529170.shtml>
16. <http://turkish.cri.cn/781/2014/12/02/1s164660.htm>
17. <http://turkish.cri.cn/781/2014/11/28/1s164604.htm>
18. <http://www.mofcom.gov.cn/article/ae/ai/201411/20141100790249.shtml>
19. <http://turkish.cri.cn/781/2014/11/12/1s164248.htm>
20. http://countryreport.mofcom.gov.cn/record/view110209.asp?news_id=41315
21. <http://www.xe.com/currencyconverter/>
22. <http://www.zhongguojinrongtouziwang.com/2014/10/31/11010/>
23. http://finance.ifeng.com/a/20141118/13285656_0.shtml
24. <http://www.cucnews.com/news/gj/2014-11-20/10544.html>
25. http://news.xinhuanet.com/energy/2014-11/19/c_127227303.htm

